

Cerkvene zadeve.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico. (Konec.) Ko sklene g. Hribar svoj govor, povzame č. g. prvomestnik Peter Erjavec besedo. Pridruži se polnomočno trditvam predgovornika ter razkazuje, da nimamo od sedanje vlade nikakor pričakovati, da nam spojnjuje narodne pravice. Opozorjuje vse gg. ude podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico, kakor tudi zbrane goste, na njih dolžnost pri občinskih volitvah delati na to, naj bo občinski odbor tako sestavljen, da bo popravil v svojem delokrogu, kar ima deželna šolska postava pomanjkljivega. Prigovarja njim, naj se polnoštevilno vdeležijo volitev. Nobeden naj se ne izgovarja da nima časa, ali da bodo že »gospodi« sami napravili. Voliti in sicer krščansko-narodno voliti je vsakega davkoplačevalca sveta dolžnost. Voliti pa morejo v občinski odbor može, kateri ne čutijo samo narodno, ampak imajo tudi pogum povzdigniti svoj glas, kadar se gre za verske in narodne svetinje milega slovenskega naroda. Žal, da ravno Trboveljski občini manjka takih neustrašenih mož. Tisti, ki imajo največ upliva ter želijo, da bi se jim kot narodnjakom in prvoboriteljem pri vsaki priliki zazigalo kadilo, narodnost le na jeziku nosijo, dokler se more brez gnotne škode ali dokler je upati kakega dobička. Kadar pa je treba kaj več storiti, kakor narodno trobojnico izobesiti, kadar je treba v nevarnost postaviti svoje koristi ali vsaj žrtvovati prijateljstvo enega ali drugega nasprotnika slovenskega naroda, kadar je treba pošteno slovenski voliti, tedaj izostanejo, ali pa se tako zvišajo, da končno ni šiš ni miš. Gotovo je na nas Trboveljčane mislil nemumljivi pesnik pevajoč:

Videl povsod si, kak iščejo dnarje,
Kak se le vklanajo zlat'nu bogu;
Kje bratoljublja si videl oltarje?

Slednjic pošli č. g. prvomestnik besedo č. g. Jerneju Bogataj. Govornik dokazoval je med burnim odobravanjem, da mora vsaka prava šola imeti poleg narodnega pred vsem krščansko katoliški značaj. Zlato pot pokazali so nam knezovladika Anton Martin Slomšek rekoč: Sveta vera bodi nam luč, materni jezik bodi nam ključ do prave omike. Že od nekdanj si je prizadeval vsak narod. Grki, Rimljani, itd. svoje otroke izrediti in izgojiti v veri svojih prededov. Le razsvetljeni 19. vek je spoznal, da je vera v soli nepotrebna. Ko otrok prestopi solski prag, potepta v prah sv. križ. Sedanja šola namesto gojiti, razvijati in blažiti svete nauke in vzvišene misli in občutke, katere je pobožna mati vsadila v otrokovo nežno srce, je prezira, zanemarja, še celo pobija. Ona razsvetljuje glavo, v led in kamen pa spreminja srce pripravljajoč gradivo ječam in prisilnim delavnicam.

Vsako seme rodi ob svojem času svoj sad. Tudi sad brezverske šole se že prikazuje. Ta sad je surovost, katera le po noži sega, upornost in zaničevanje božjih in svetnih postav; lahkomiselnost, nezadovoljnost, hrepenenje po živianji in breznačajnost. Zares silno se nam štrinja meša, voz nam pod pot leti. Splošnja pohvala sledila je govornikovim besedam.

Na predlog g. Hribarja bil je soglasno voljen nov odbor za podružnico sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico, obstoječ iz sledečih č. gg.: Peter Erjavec, župnik kot prvomestnik, Ferdinand Roš, njegov namestnik, Anton Vetrnik, tajnik, Fran Staufer, namestnik, Anton Volavšek, blagajnik, Fran Peklar, namestnik. Med posameznimi točkami dnevnega reda so prav lepo peli ngorski pevci. Po uradnem delu sledil je govor govoru, pesem pesmi do mraka. Mladi podružnici, katero srčno pozdravljamo, želimo krepko rasti in blagoslobo delo-

vanje, da bi premenila Trboveljske zemlje nemčurski obraz.

Ker govorimo o zborovanju podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico, ne smemo pozabiti našega g. župana. Ta gospod je letni ud omenjene podružnice, pa je omenjeni dan z zasmehovanjem in zabavljanjem zbegal več kmetov iz Pleskega in Prapretnega (prvokrat še omahljiveev ne bomo imenovali) ter je odvrnil, da se niso vdeležili zborovanja. Kmetje imajo daleč domu, toraj so v Trbovljah po božji službi čakali na zborovanje. Imeli pa so tudi opraviiti pri občinskem uradu. G. župan pa ima gostilno in uradno sobo pod eno streho in z enim vhodom, kar je gotovo nezuano okrajnemu gosp. glavarju, dr. Wagnerju, kateri tekoče leto ni več kot mesec dnij bival v Trbovljah. Kdor pa nekatere krčmarje Trboveljske fare pozna, vé, da vsak, ki ima kaj pri njih opraviti, mora dati tudi za liter. Tudi natakarica g. župana ne dela med temi nobene izjeme. Kdor ima kaj pri občinskem uradu opraviti, je tako rekoč tudi prisiljen, nekaj grošev v gostilni g. župana zapraviti, bodi-si, da se prikupi g. županu ali pa, ker mora čakati, ali kako drugače. Tako so tudi oni kmetje sedli k pijači, g. župan pa jim je začel pridigati, toda ne na krščanski način, ampak v liberalnem nemčurskem smislu proti sv. veri in slovenski narodnosti. In o! čuda! Veči vseh je dosegel, kakor če vlé. g. župnik v cerkvi kaj na srce ljudem polagajo. Gosp. župan je sicer tudi nek cerkveni »šarš«, namreč cerkveni ključar, pa menda samo za to, da je namesto njega sv. Miklavž v cerkvi. Kmetje so se vrnili vsak na svoj dom. Zares sramota. Za prihodnost pa vas, dragi nepopačeni slovenski kmetje, opominjam in svarim: Gnjilo jabelko sto zdravih okuži, kdor za smolo prejema, se osmoli. Dokler ste poštenega srca ter se Boga in greha bojite, vam nikdo, tudi noben gospod do živega ne more; davkov pa vam tudi g. župan ne pomaga plačevati. Bodite toraj značajni jekleni, ne pa bahji strahopetneži!

Hribovec.

Mili darovi za družbo vednega čiščenja:

Gadicija 5 fl., Trbovlje 18 fl. 52 kr., Sv. Jurij na Ščavnici 13 fl. 30 kr., Reichenburg 22 fl., Skomarje 5 fl., Sv. Jakob v slov. gor. 13 fl., Slov. Bistrica 16 fl., Sv. Ilj v slov. gor. 16 fl. 55 kr., Šmarje 12 fl. 42 kr.

Gospodarske stvari.

Licenciranje in premiranje bikov v Ormoži.

Okrožni predsedniki našli so letos v okraji Ormoškem 112 bikov, 4497 krav, 1795 telic in 549 volov ter do 1½ leta starih telet in sicer juncev 172 in telic 1320.

Dne 4. julija 1892 je bilo premiranje in licenciranje bikov. Prignalo se je 45 bikov, od katerih je bilo 32 premiranih in licenciranih, 10 samo licenciranih, 3 pa je ogledna komisija spoznala za plemé nesposobne.

Sploh se je ogledna komisija o bikih povoljno izrekla in priporočila, naj bi se ljudstvo s tem bolj živinoreje poprijelo, ker nam od vseh stranij preti nevarnost po trtni uši.

Premije so dobili: 1. Bedjanič Andraž v Obrežji, 2. Zadravec Matjaž v Pavlovcih, 3. Petek Franc v Cvetkovicah, 4. Štibre Blaž v Pušencih, 5. Kuharič Anton v Loperžicah, 6. Bedjanič Andraž v Obrežji, 7. Majcen Ivan v Jastrebcih, 8. Hanželič Franc v Hardeku, 9. Vrbanič Jurij v Obrežji, 10. Kuharič Florijan na Lesnici, 11. Lesjak Ivan v Ivanjkovicah, 12. Veselko Jurij v Sre-

dišci, 13. Rajh Alojzij v Slanjčej vesi, 14. Ozmec Anton v Cvetkovicah, 15. Jesih Anton pri Velikej nedelji, 16. Kandrič Gregor pri Velikej nedelji, 17. Muhič Franc v Ključarovicah, 18. Veselko Jurij v Središči, 19. Novak Sebastjan v Veličanah, 20. Bobnar Marija v Koračicah, 21. Kiki Mihal v Šaloveh, 22. Kociper Ivan na Stanovnu, 23. Kramberger Marija v Godenincih, 24. Kosi Martin v Koračicah, 25. Kolarič Tomaž v Brebrovniku, 26. Strman Anton v Veličanah, 27. Meško Ivan pri Vel. nedelji, 28. Kovačec Ferdinand v Osluševih, 29. Sesserko Anton v Trgovišči, 30. Dolinsek Jožef v Sodincih, 31. Petek Franc v Samožanih, 32. Žinko Ivan v Pusencih.

Pri tej priliki se opozarja na § 16 postave z dne 9. februarja 1882 štev. 14. dež. zak., ki veleva: »Ako v kaki občini ne zadostujejo biki, koje držijo privatni ljudje za splošnje spuščanje, ima ona gledati na to, da se potrebno število bikov priskrbi in vzdržuje. Splošno pa se ima za sto krav in telic za pleme držati po eden bik.«

Kmetijski hlapeci in dekle.

Gotovo se v nobenem stanu ne toži toliko zoper družino, kakor v kmetijskem. Mogoče je, da se je v takozvanih »starih časih« godilo tudi poljedelskim služetom nekoliko boljše, pa ravno dokazano to še ni, kakor sploh onih bajk iz starih časov ne smemo pretesnodušno verjeti. Vendar pa priznamo, da je ono patrijarhalčno razmerje med gospodarji, hlapeci in deklemi obema strankama bilo na korist. A to razmerje je bilo medsebojno in ne enostransko, in le tako so bili gospodarji in družina zadovoljni.

Ko se je občevanje z mesti zlažsalo in je obrtnija se tako velikansko razvila, shušalo se je to prejšnje razmerje, kar gotovo vsak prizna. A ravno tako gotovo je na drugi strani, da se pri hlapecih in deklah mnogokrat razposajenost, nemarnost, pijančevanje in hudobija nahaja. Iz teh razmer je pač umevno, zakaj se služabniki tako pogosto predstavljajo gospodarstvu na veliko škodo.

Vendar nekoliko kriva sta dostikrat gospodar in in gospodinja, kajti nekateri vse sumničijo in vidijo povsod le krivico, lenobo ali celo hudomušnost. In pri takih gospodarjih je le treba, da po noči ne morejo spati, da se slabo počutijo, ali pa da imajo »mačaka« — in plamen je v stehi. Da to na družino slabo upliva, je umevno. Zato pa bi bilo želeti, naj dajejo gospodarji družini ne le lep izgled v varčnosti in marljivosti, naj jih ne le v nadlogah podpirajo, temveč naj ob pravem času tudi prizanašajo in navduševaje na nje uplivajo.

Sejmovi. Dne 16. julija v Dohji in v Poličanah. Dne 18. julija na Muti, v Oplotnici. Dne 20. julija pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, v Šmarjeti na Pesnici in v Vitanji.

Dopisi.

Iz Ljutomera. Pretekli teden je bil dan velikega veselja za vse Mursko polje. Obiskali so nas prvokrat premilostljivi knez in škof, da podelijo našim otročičem zakrament sv. birme. Pred vsem pa so jih že težko čakali prebivalci Ljutomera in okolice. V četrtek, dne 7. julija so se pripeljali od Sv. Križa. Pri Noršincih, kjer stopijo v Ljutomersko župnijo, so jih počakali banderaši v narodni noši na bistrh konjih. Veleposestnik gospod Jožef Mursa, vodja banderašev, pozdravi premilostljivega kneza in škofa v imenu vernih katoliških, a

tudi jekleno slovenskih kmetov. Ta pozdrav je napravil tako globok utis, da so se visokemu pozdravljenemu zašketalale solze v očeh. V Ljutomeru samem je bil postavljen slavolok, pri katerem so čakali zastopniki različnih uradov, množina ljudstva in dolga vrsta solskih otrok. Tu stopi deklica Angela Vrščičeva pred knezoškofa, podari jim krasno kitico cvetličic ter jih pozdravi v imenu nedolžne mladine v najneznejih besedah. S procesijo smo šli skozi trg, ki je bil prav lepo okrašen z zastavami in venci. In kdo je bil tisti, ki je očitno pokazal, da je veren katoličan? Kdo je bil tisti, ki je očitno pokazal svojo udanost in ljubezen nasledniku apostolov Jezusa Kristusa? Bili so edino le Slovenci. . . Zvečer pa je postajalo pred farovžem še dalje bolj živahno. Prihitelo je tje vse slovensko prebivalstvo Ljutomerskega trga. Na oknu trgovca gospoda Franca Sršena zasveti se naenkrat prekrasen transparent, ki je prav lepo predstavljal grb knezoškofa. Med tem se zbere pred farovžem pevski zbor naše čitalnice pod vodstvom gospoda nadučitelja Jož. Horvata. Tišina nastane po vsem prostoru. Čvrsta pevska grla se oglasijo in prelepa Jenkova »Molitev« donela je skozi tiho noč. Za tem zapojó še peveci tri odlomke iz Ipvčeve »Kdo je mar?« Odkritosrčno izpovemo, da še tako nismo čuli naših pevcev pevati. Veličastna pesem se je glasila krepko, da je človeku srce od veselja igralo. Posebno krasno je donel zvonki baritonsolo gospoda Sneiderja. Že med petjem prisli so mil. knezoškof in zamaknjeno so poslušali mlo petje. H koncu pa so stopili v kolu ter zahvalili jih z najsrčnejšimi besedami. Nepopisno navdušenje navdalo je vse zbrano občinstvo in trikratni gromovit »živio« razlegal se je po nočni tihoti tja čez zeleno Mursko polje. Nezapadni nam bodo ostali trenutki, v katerih so bivali naš prevzvišeni vladika med nami. Naša slovenska sreča ostanejo jim zvesta.

S Ptujja. (»Slov. pev. društvo«) sklenolo je v zadnji svoji seji dne 5. t. m. o priliki »Velikega koncerta«, dne 14. avgusta 1892 v Šoštanji, najeti posebni vlak iz Celja v Šoštanj. To zadevo izročil je odbor g. Hribar-ju v Celji s prošnjo, naj skrbi za to, da bode vlak na vsak način ob 9. uri predpoldne v Šoštanji. Ob 10. uri je sv. maša in po maši skupna pevska vaja. Po pevski vaji je obed, po obedu društveno zborovanje. Koncert s sodelovanjem vojaške godbe se počne točno ob 4. uri popoldne. Pele se bodo vže večkrat po časnikih razglašene pesmi: Mešani zbori: Volarič: »Grajska hči«; Foerster: »Ljubici«; in Vilhar: »Domovini«. Možki zbori: Nedved: »Avstrija moja! Nedved: »Venec slovanskih pesmi«; Foerster: »Gorenjski slavček« s spremljevanjem godbe. Zagotovljeno nam je tudi sodelovanje »Ljubljanskega in Celjskega Sokola«, ki se bodeta po došlih poročilih slavnosti korporativno ndeležila. Ves slovenski svet opozarjamo tem potom še enkrat na našo slavnost ter ga pozivljemo z vsemi močmi delovati na to, da bode slavnost vredna družica onim, s katerimi se ima vže društvo ponašati. Vabimo Vas slovenska inteligencija, vabimo Vas slovenske kmete in kmetice, pridite od vseh strani v skupno razveseljevanje, da si razvedrimo duh naš po napornem delu, da si tukaj pridobimo novih močij in da pokažemo, kaj zamoremo z združenimi močmi. Odbor.

Iz Dunaja. (Razglas.) Gledé na slovensko ferijalno društvo »Sava« v Ljubljani se nam piše: Osnovni odbor novopotrjenega društva sprejema pričenski s 1. julijem t. l. člane po določbi § 4 dr. p. lit. b, c, d in e, ki slove: b) Ustanovnik postane, kdor plača na enkrat vsaj 10 gld. v društvene namene; c) Podpornik je vsakdo, kdor plača vsaj 2 gld. na leto v društvene namene; d) Starešine so absolvovani slovenski velikosolci, ki plačajo vsaj 2 gld. na leto; e) Redni člani mo-